

Lausunto: HE 133/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Valtori ei ota kantaa lakiesityksen sisältöön muilta osin kuin toteuttamiseen tarvittavan tekniikan osalta ja sen hankinnasta aiheutuvien kustannusten osalta.

Kohdassa 4.25 on seuraava kappale: ” Kuva- ja äänitallenteiden tekemisessä ja katsomisessa ei voitaisi hyödyntää tuomioistuimissa jo olevia videoneuvottelulaitteistoja esimerkiksi siten, että kuva- ja äänitallenteet tehtäisiin samoilla kameroilla. Videotallennusjärjestelmän edellyttämien ominaisuuksien lisääminen tekniikaltaan melko vanhaan videopalveluun ei olisi kustannustehokasta.”

Poiketen esityksestä Valtorin AV- ja tuotantoasiantuntijoiden näkemyksen mukaan nykyisiä videoneuvottelulaitteistoja voidaan hyödyntää. Niihin voidaan lisätä kameroita ja monitoreja. Videoneuvottelupalvelun tekniikkaa uudistetaan koko ajan ja nytkin se on käsityksemme mukaan Euroopan kärkitasoa. Video- ja äänitallenteet voidaan todennäköisesti tallentaa samanaikaisesti. Mm. Tanskassa käytetään vastaavaa videoneuvottelutekniikkaa myös videoiden tallennusratkaisuna.

Videotallenteiden liittämiseen esim. istuntojärjestelmän ”asiakirjaksi” on mahdollista markkinoilta saatavien lisäkomponenttien avulla.

Videoneuvottelu mahdollistaisi myös esim. suullisen kuulemisen siten, että kuultava antaisi suullisen todistelun muun kuin pääkäsittelyistuimen tiloissa (esim. hovioikeuteen käräjäoikeuden tiloissa), jolloin esim. aikaa ja matkakustannuksia säästyisi. Ruanda-oikeudenkäynnissä käytettiin menestyksekkäästi videoneuvottelupalvelua.

Erityisesti Valtori näkee videoneuvottelujärjestelmän käyttämisen etuna ja mahdollisena tulevaisuuden optiona, että sitä voidaan käyttää myös etänä, kun jatkossa siihen voidaan liittyä myös normaalilla työasemalla selaimen avulla jopa Turvallisuusluokka IV-tasoisia asioita käsiteltäessä. Tämä mahdollistaisi esim. sen, että oikeuskäsittelyyn voisi osallistua paikkariippumattomasti. Tässä luonnollisesti pitää pystyä varmistamaan henkilön luotettava tunnistaminen.

Keskitetyn videoneuvottelujärjestelmän etuna on myös se, että sen tietoturvallisuus varmennetaan ja auditoidaan keskitetysti.

Esityksessä on kustannuksissa arvioitu esim. kaapeloinnin, monitorien, kameroiden, palvelimien yms tarpeen lisääntymisen. Kuitenkin näkemyksemme on, että täysin erillisen paikkasidonnaisen videotallennusjärjestelmän toteuttaminen esityksessä kuvatulla tavalla 300+ istuntosaliin tulee huomattavasti kalliimmaksi kuin jo olemassa

olevan infran hyödyntäminen ja sen laajentaminen lisäkameroilla, monitoreilla sekä tallennusjärjestelmälaajennuksilla. Myös erillisten laitteistojen ja niihin liittyvien ohjelmistojen huolto ja ylläpito on todennäköisesti vaikeampi ja kalliimpi hoitaa kuin keskitetyn videoneuvottelupalvelun osalta. Keskitettyyn ratkaisuun tulee toki miettiä riittävät hajautukset ja varmistukset, jotta vikatilanteissa on vaihtoehtoratkaisu ja jotta mahdolliset vikatilanteet eivät pysäytä kaikkien istuinten videokäsittelyitä.

Kahden erillisen järjestelmän käyttö videoita välitettäessä ja käsiteltäessä ei tunnu tarkoituksenmukaiselta, kun kuitenkin näytöt, kamerat, kaapeloinnit ja palvelimet perustuvat käytännössä samoihin teknisiin komponentteihin ja todisteluista ja asiantuntijalausuntoja tultaneen jatkossa laajenevassa määrin tekemään paikkariippumattomammin kuin tällä hetkellä, jonka integroitu videoneuvottelu- ja tallennusratkaisu mahdollistaa.